

Aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Opleiding Bestuurskunde
Bezoekadres Burgemeester Oudlaan 50
Postadres Postbus 1738
3000 DR Rotterdam

Internet www.eur.nl/fsw

Ons kenmerk
WJM/KM/2013

Uw kenmerk

Datum
11 januari 2013

Onderwerp

Onafhankelijk oordeel over beleidsdoorlichting strategische luchttransportcapaciteit
Datum: 11 januari 2013

Geachte voorzitter,

Op uitnodiging van het ministerie van Defensie ben ik als onafhankelijke deskundige betrokken geweest bij het evaluatieonderzoek naar de uitbreiding van de strategische luchttransportcapaciteit bij Defensie.

Om te beginnen vermeld ik dat niet betrokken te zijn bij het Defensiebeleid dat werd doorgelicht. Als hoogleraar Bestuurskunde op de Erasmus Universiteit Rotterdam kon ik conform de geldende regeling Rijksbegrotingsvoorschriften onafhankelijk optreden. Vanaf het opstellen van het plan van aanpak ben ik betrokken bij het evaluatieproject en heb ik vier besprekingen gevoerd met de projectleiding (mw. W. Kwaks en dhr. R. van der Ha) over de voortgang van het project en de achtereenvolgende versies van het evaluatierapport. Tenslotte ben ik onafhankelijk tot een positief eindoordeel gekomen over de definitieve versie van het evaluatierapport.

Alvorens mijn oordeel toe te lichten wil ik gaarne meedelen dat ik grote waardering heb voor de open en constructieve wijze waarop mw. W. Kwaks en dhr. Van der Ha zijn omgegaan met mijn kritische methodologische en inhoudelijke opmerkingen over de tussentijdse documenten. De projectleiders hebben veel leerervaringen opgedaan inzake de ingewikkelde methodologie van beleidsevaluaties. Ik hoop dat deze leerervaringen voor het ministerie van Defensie nuttig zijn bij toekomstige beleidsevaluaties.

Ik kijk met waardering terug op het proces van totstandkoming van het evaluatierapport. De tussenproducten zijn steeds open en kritisch besproken. Dit leerproces heeft bijgedragen aan de kwaliteit van het eindrapport.

Het onderzoek is zorgvuldig uitgevoerd en de onderzoeksvragen zijn naar vermogen beantwoord. Waar informatie onvoldoende beschikbaar was is dat vermeld. De beperkingen en tekortkomingen van de conclusies zijn eveneens zorgvuldig vermeld.

Immers, er bestonden methodologische beperkingen van dit evaluatieonderzoek. De beoordeling van de doeltreffendheid van het beleid was moeilijk omdat er geen specifieke geformuleerde en meetbare doelstellingen voorhanden waren. De beoordeling van doeimatigheid van het beleid was

moeilijk omdat niet alleen financiële criteria, maar ook veiligheidspolitieke, militair-operationele en internationaal-politieke criteria gelden, welke nauwelijks te specificeren en te kwantificeren zijn. Desalniettemin is in het rapport zoveel mogelijk kwantitatieve informatie verschaft over doelmatigheid van beleidsinstrumenten en financiële gegevens. Ik heb waardering voor alle moeite die de projectleiders zich getroost hebben om maximale transparantie te betrachten.

Gegeven de voornoemde methodologische beperkingen van de evaluatie ben ik van mening dat de antwoorden op de deelvragen en de conclusies in het evaluatierapport zodanig zorgvuldig zijn geformuleerd dat ik deze als onafhankelijke deskundige kan onderschrijven.

Hoogachtend,

(Prof. Dr. W.J.M. Kickert)